

30. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2023. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: A kategorija srednjih strukovnih i umjetničkih škola

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Državnoga povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

P
e
č
a
t

š
k
o
l
e

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke rješavaj prema uputi ispred svake skupine zadataka. Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuju se rješenja iz *Hrvatskoga pravopisa* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smijese koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Državno povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Državnomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori, odgovori napisani u zagradama i bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Državno povjerenstvo.

**U PRVIH PET ZADATAKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽI SLOVO
ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.**

1	
----------	--

1. Koje je godišnje doba u sjevernome umjerenom pojasu u trenutku kad Zemlja prolazi kroz afel?

- a)** jesen **b)** ljeto **c)** proljeće **d)** zima

1	
----------	--

2. Koja je mjerna jedinica u legendi tematske karte koja prikazuje srednje godišnje količine padalina?

- a)** centimetri **b)** metri **c)** milimetri **d)** stupnjevi Fahrenheita

1	
----------	--

3. Kako nazivamo proces kojim nastaju vododerine?

- a)** lavine **b)** tečenje **c)** puženje **d)** spiranje

1	
----------	--

4. U kojemu položaju Zemlje prema Suncu na sjevernoj polutki dan (obdanica) traje 12 sati nakon čega postaje kraći?

- a)** jesenski ekvinocij **b)** zimski solsticij **c)** proljetni ekvinocij **d)** ljetni solsticij

1	
----------	--

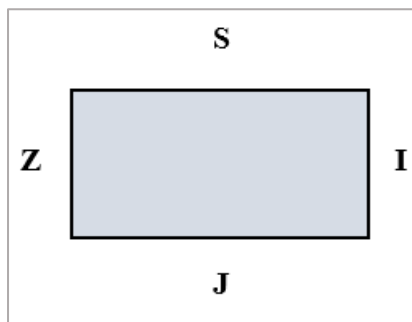
5. U kojemu se sloju atmosfere nalazi ozonski omotač?

- a)** u mezosferi **b)** u troposferi **c)** u stratosferi **d)** u termosferi

SLJEDEĆA DVA ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU CRTEŽA.

1	
----------	--

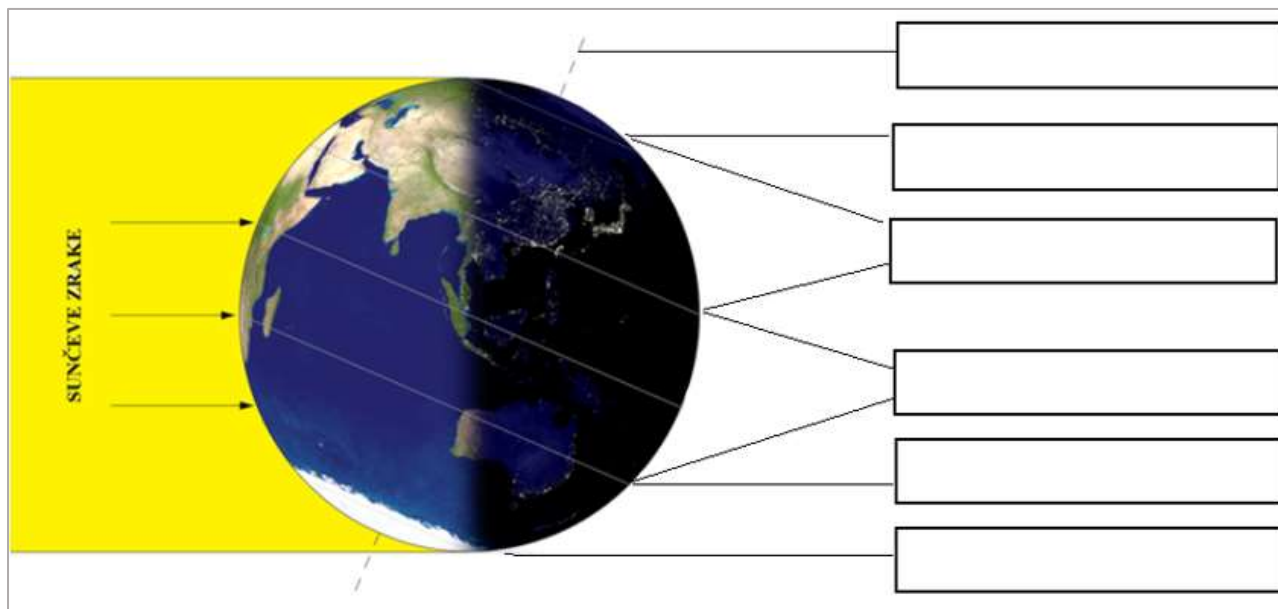
6. Na novoizgrađenoj zgradi u Hrvatskoj planira se postaviti solarni panel. S obzirom na površinu i osunčanost koja je strana zgrade najpogodnija za postavljanje panela? Na tlocrtu zgrade zaokruži slovo odgovarajuće strane svijeta.

3	
---	--

7. Navedene pojmove upiši u odgovarajući pravokutnik na crtežu. Dva su pojma višak.

4 godišnja doba, sjeverni geografski pol, jarčeva obratnica, žarki pojas, ekvator

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA POVEŽI POJMOVE UPISIVANJEM SAMO JEDNOGA SLOVA NA CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU. DVA SE POJMA IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3	
---	--

8. Poveži klimatske elemente s odgovarajućim tvrdnjama. Dvije tvrdnje iz desnoga stupca ne mogu se povezati.

___ tlak zraka	A) mjeri se tri puta na dan barometrom
___ temperatura zraka	B) izražava se u relativnome i apsolutnome broju
___ vlaga zraka	C) mijenja smjer pod utjecajem Coriolisove sile
	D) ovisi o kutu upada Sunčevih zraka
	E) prikazuje se na tematskim kartama izobatama

3	
---	--

9. Poveži meteorološke pojave s odgovarajućim tvrdnjama. Dvije tvrdnje iz desnoga stupca ne mogu se povezati.

___ snijeg	A) zrak je topliji s porastom nadmorske visine
___ temperaturna inverzija	B) stvara se od pothlađenih kapljica vode
___ mraz	C) rosište je iznad nula stupnjeva Celzija
	D) sublimacija vodene pare u prizemnome sloju
	E) štiti biljke od smrzavanja

3	
---	--

10. Poveži pojmove s odgovarajućim tvrdnjama. Dvije tvrdnje iz desnoga stupca ne mogu se povezati.

___ fen	A) ukupna količina energije koju zrači Sunce
___ freon	B) planinski vjetar koji donosi topliji zrak
___ insolacija	C) najveća je u područjima vedrine (visokoga tlaka zraka)
	D) stvara kisele kiše
	E) ozon pretvara u kisik

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2	
---	--

11. Kako nazivamo krivulju koja povezuje mjesta s najvišom temperaturom zraka i na kojoj se polutki nalazi u mjesecu siječnju?

- a)** geografski ekvator **b)** termički ekvator **c)** sjeverna polutka
d) južna polutka **e)** dijelom sjeverna, dijelom južna polutka

2	
---	--

12. Koja je vegetacija zastupljena u uvjetima ET klime?

- a)** tajga **b)** mahovina **c)** crnogorična šuma
d) stepa **e)** lišajevi

2	
---	--

13. Koji je naziv zajednice niskih trava u umjerenome podneblju?

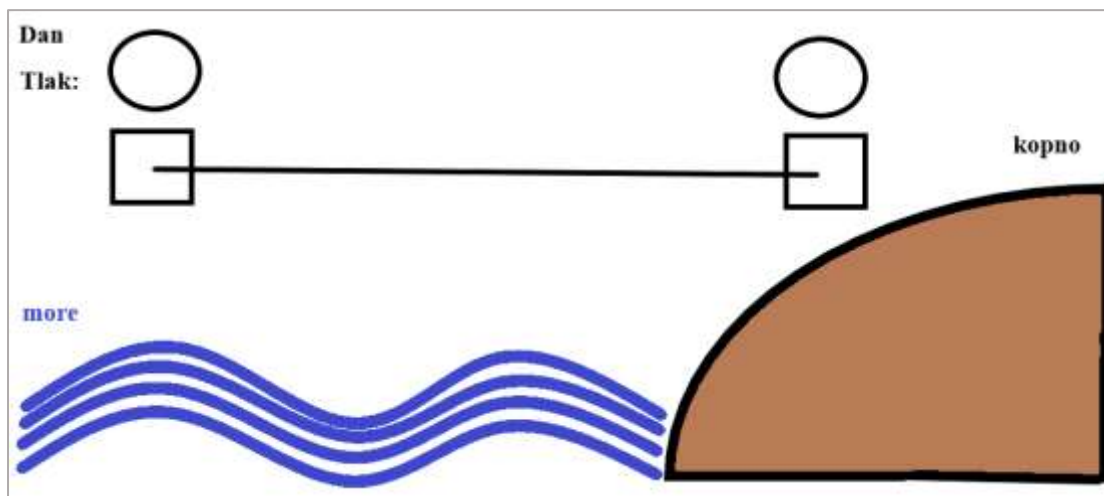
- a)** campos **b)** llanos **c)** pampas
d) prerija **e)** selva

2	
---	--

14. U kojim se uvjetima povećavaju dnevne i godišnje amplitude temperature zraka?

- a)** udaljavanjem od ekvatora **b)** pod utjecajem ciklone
c) udaljavanjem od polova **d)** udaljavanjem od mora
e) udaljavanjem od unutrašnjosti kontinenta

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU CRTEŽA.

1	
---	--

15. U kružice upiši slovo **V** ili **N** kako bi se označila vrijednost i raspored tlaka zraka ljeti tijekom dana iznad mora i kopna.

1	
---	--

16. U jedan od kvadratića na crtežu upiši znak ($>$ ili $<$) kojim ćeš označiti smjer vjetra na površini mora i kopna tijekom dana.

1	
---	--

17. Koji klimatski element ima najviše utjecaja na vrijednosti tlaka zraka?

1	
---	--

18. Kako nazivamo vjetar koji puše ljeti noću zbog nejednakoga zagrijavanja zraka iznad mora i kopna?

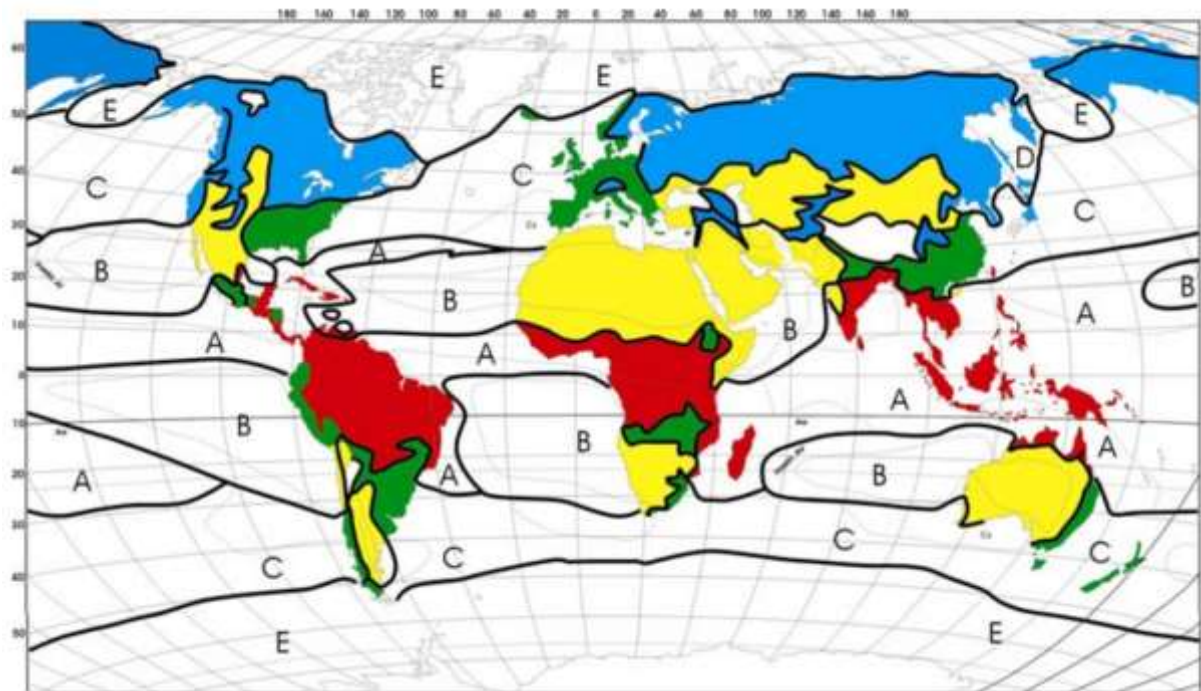
2	
---	--

19. Kolika je srednja dnevna temperatura zraka ako je u 7 sati izmjereno 5°C , u 14 sati 13°C , a u 21 sat 7°C ? _____

Prostor za računanje:

Kolika je dnevna amplituda ako je u 7 sati izmjerena temperatura zraka najniža, a u 14 sati najviša? _____

SLJEDEĆIH DESET ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU TEMATSKE KARTE.

2		20. Na temelju kojih se dvaju klimatskih elemenata izdvaja prikazana klasifikacija klima? _____
1		21. Koje je puno ime toplinskoga pojasa u kojemu se isključivo pojavljuju snježne klime? _____
1		22. Koje je ime kontinenta sjeverne hemisfere na kojemu nisu zastupljene tropske kišne klime? _____
1		23. Koji je puni naziv klimatskoga D razreda? _____
1		24. Koja dva klimatska modifikatora najviše određuju razmještaj klimatskoga D razreda? _____
1		25. Znakom X ucrtaj točku geografskoga smještaja: 20° s. g. š. i 20° i. g. d.
1		26. Koje je zajedničko obilježje klimatskoga E razreda i klimatskoga razreda u kojemu se nalazi točka X ? _____

2	
----------	--

27. Koja je slovna oznaka, a koji puni naziv klimatskog tipa prevladavajućeg na prostor Panonske Hrvatske?

3	
----------	--

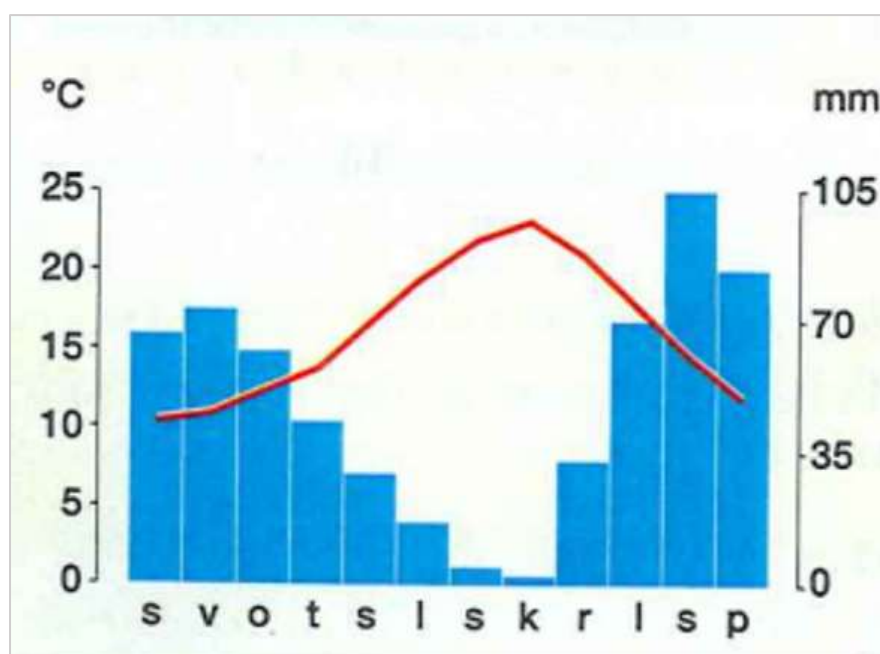
28. Označi brojem **1** more na sjevernoj hemisferi po kojemu nosi naziv klimatski tip koji je tijekom ljeta pogodan za razvoj kupališnog turizma.

Koja je slovna oznaka, a koji puni naziv tog klimatskog tipa?

1	
----------	--

29. Kako nazivamo prirodnogeografsku regiju Hrvatske u kojoj je zastupljen klimatski tip koji pogoduje razvoju kupališnoga turizma?

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU KLIMATSKOGA DIJAGRAMA.

1	
----------	--

30. Koji je naziv mjeseca s najvišom mjesečnom temperaturom zraka?

Koji je naziv mjeseca s najnižom temperaturom zraka? _____

1	
----------	--

31. U kojem je mjesecu primarni maksimum padalina? _____

U kojem je mjesecu sekundarni maksimum padalina? _____

1	
----------	--

32. Koji je puni naziv klimatskoga tipa prikazanoga na klimatskom dijagramu?

1	
----------	--

33. Kako nazivamo degradirani oblik prirodnog biljnog pokrova karakterističnoga za tip klime na priloženome klimatskom dijagramu?
